

Sive prophetie evacuabuntur, sive lingua cessabunt, sive scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus, & ex parte prophetamus. Non omnia scimus, nec omnia prophetamus. Et ita ut in majus proficiamus, destruentur, per ista enim ad perfecta venimus.

Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est. Quod sanctis promissum est in futuro.

Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus: cogitabam ut parvulus. Exemplo carnalis incrementi, vult spiritualemente demonstrare profectum.

Quando autem factus sum vir: evacuavi quae erant parvuli. Expofuit qualiter evacuentur, quae superius memoravit.

Videmus nunc. Quasi parvuli, qui non possunt serena cordis luce, perfectè lumen perspiciere veritatis.

Per speculum in enigmate. Per speculum legis, quasi reum imaginem contemplamur.

Tunc autem facie ad faciem. Id est, in praesentia.

Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum. Sicut me perfectè Deus novit, ita & ego quae sunt divina cognoscam.

Nunc autem manent fides. In praesentia tria haec: in futuro sola Dei charitas, & angelorum & sanctorum omnium permanebit. Majus ergo est quod semper erit, quam quod aliquando cessabit. Item in Patre & Filio, & Spiritu sancto, fides stabilis est: additamento enim opus non habet. Spem autem eam manere dicit, quae est non eorum quae videmus. Charitas verò ideo major est omnibus: quia qui diligit, & credit & sperat.

Spes, charitas, tria haec: major autem horum est charitas. Omne quod speramus, credimus: non omne quod credimus, speramus.

Caput XIV.

SECTAMINI charitatem. Omni conatu ipsam sequamini: quia in vestra est potestate.

Amulamini spiritualia, magis autem prophetetis. Et spiritualia dona amulari vos ac quaerere non prohibeo, sed ut magis proficiatis exhortor.

Qui enim loquitur lingua: non hominibus loquitur, sed Deo. Nemo enim audit. Nemo per auditum aurium de his quae dicuntur accipit intellectum, nisi Deus, & qui interpretandi donum accipit, vel qui ejusdem est lingua.

Spiritus autem loquitur mysteria. Iterum linguam significat.

Nam qui prophetat, hominibus loquitur ad edificationem, & exhortationem, & consolationem. Qui loquitur lingua, semetipsum edificat: qui autem prophetat, Ecclesiam Dei edificat. Notandum quoniam prophetiam doctrinam dicit: expofuit quot modis intelligenda sit prophetia. Quicumque hanc habet, propheta esse censendus est.

Volo autem omnes vos loqui linguis: magis autem prophetare. Hoc quidem volo, sed illud malo: hoc non prohibeo, illud exhortor.

Nam major est qui prophetat. Quia & hoc magnum opus est charitatis, per quod multi proficiunt.

Quam qui loquitur linguis. Quod vos praecipuum existimatis.

Nisi foris interpretetur, ut Ecclesia ad edificationem accipiat. Si interpretetur, aequalis esse poterit prophetanti.

Nunc autem fratres si venero ad vos, linguis loquens: quid vobis prodego, nisi vobis loquar, aut in revelatione, aut in scientia, aut in prophetia, aut in doctrina? Suum illis proponit exemplum: erit vobis sola admittatio, non profectus: nisi vobis aut interpreter, aut plana faciam legis occulta quae novi, aut prophetias exponam, aut vos moralibus doceam institutus.

Tamen quae sine anima sunt vocem dantia, sive tibia, sive cithara: nisi distinctionem sonituum dederint: quomodo scietur id quod canitur, aut quod citharizatur? Cum haec inaniamantia, nisi distinctionem habeant, non possunt reddere cantilenam, & ut superflua respuuntur: quanto magis vobis qui spirituales estis, suavitas non aures debet mulcere, sed mentes.

Et enim si incertam vocem det tuba: quis parabis se ad bellum? Ita & vos per linguam nisi manifestum sermonem

dederitis, quomodo scietur id quod dicitur? Si vox tubae incerta fuerit, utrum solemnitatis an belli sit, nemo pugnabit: ita ergo & vester intelligendus est sermo, ut possit ad spirituale praedium Christi milites praeparare.

Eritis enim in aera loquentes. Tam multa ut puta genera linguarum sunt in hoc mundo. Etiam si tam multa loquamini, ut genera sunt linguarum: quid proderit cum omnia in aera solvantur, & nulli proficiant.

Et nihil sine voce est. Nihil sine voce linguam habens.

Si ergo nesciero virtutem vocis: ero ei cui loquar barbarus. Omnis sermo qui non intelligitur, barbarus judicatur.

Et qui loquitur mihi barbarus. Sic & vos, quoniam emulatores estis spirituum ad edificationem Ecclesiae, quare ut abundetis. Quoniam spiritualia dona sectamini, illa magis quaerite quae edificent auditores.

Et ideo qui loquitur lingua: oret ut interpretetur. Oratio hoc loco oris elocutio intelligitur. Sic ergo loquatur, ut gratiae verba quae dicit, possint intelligi: sive oret, ut illi interpretandi gratia donetur.

Nam si orem lingua, spiritus meus orat. Hoc dicit: quoniam si quis incognitis aliis linguis loquatur, mens ejus, non ipsi efficitur sine fructu, sed audienti: quicquid enim dicitur ignorat. Item si lingua dicam: non ego loquor, sed spiritus, qui in me est. Si autem ad orationem requiratur spiritus, sermo non intelligendus est, qui nonnunquam mente alia cogitante precatur.

Mens autem mea sine fructu est. Qui non intelligo quod loquor.

Quid ergo? Orabo spiritu, orabo & mente. Psallam spiritu: psallam & mente. Qui enim interpretatur, necesse est ut ante intelligat quod aliis est dicturus. Item sic est loquendum, ut intelligant alii.

Ceterum si benedixeris spiritu. Benedicatur omne quod verè, & secundum Deum dicitur.

Quis supplet locum idiotae? Laicum significat qui nullo gradu Ecclesiastico fungitur. Aliter: Inanitatem scientiae in corde ignati quis implet?

Quomodo dicit amen super tuam benedictionem? Quoniam quid dicas, nescit. Quomodo tuae perhibet benedictioni testimonium, vel consensum.

Nam tu quidem bene gratias agis, sed alter non edificatur. Quod superius dixerat, omni benedicas, hic ipsum exponit.

Gratias ago Deo meo, quod omnium vestrum lingua loquor. Ne putetis me hanc quoque gratiam non habere, & vos ideo prohibere, & idcirco non loqui.

Sed in Ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui. Sed malo perpaucam ad profectum loqui, quam multa quae nulli proficiant. Quidam sane quaerunt quae sunt quinque verba: à quibus è contrario, quae sint decem millia est quaerendum.

Ut & alios instruam: quam decem millia verborum, in lingua. Id est, proprio intellectu & simplici ratione.

Fratres nolite pueri effici sensibus. Scire debetis quamdiu futurae sunt linguae, vel quare sint data.

Sed malitia parvuli estote, sensibus autem perfecti estote. Malitia debetis parvuli esse, non sensu: simul ostendit neminem nisi parvulum malitia, sensu esse perfectum. Quia in malivolam animam non introibit spiritus sapientiae.

In lege enim scriptum est: Quoniam in aliis linguis, & in aliis labiis loquar populo huic, & nec sic exaudient me, dicit Dominus. Etiam hoc signum dabo, ut per sanctos meos inusitato sermone loquar, & nec sic eloquentem intelligant.

Itaque linguae in signum sunt, non fidelibus. Hic ostenditur crescente fide, signa cessasse, quando infidelium causa danda esse praedicebatur.

Sed infidelibus. Ut ejus saltem admiratione moverentur. Prophetiae autem non infidelibus, sed fidelibus. Major est ergo & utilior quae fidelibus prodest, & semper est opus.

Si ergo conveniat universa Ecclesia in unum: & omnes linguis loquantur. Hoc est si fieri potest, ut concederetur vobis qui omnes hoc vultis.

Intrent autem idiotae, aut infideles. Idiotae nuper credentes dicuntur hoc loco.

Nonne dicent, quid insanitis? Sicut Judaei de Apostolis dixerunt: Hi pleni sunt musto. Aliter, sicut initio Apostoli, quando acceperunt Spiritum sanctum visi sunt quasi ebrii.

Si autem omnes prophetent: intret autem quis infidelis vel idiota: convincitur ab omnibus, judicatur ab omnibus. Occulta enim cordis ejus manifesta sunt. Quando ejus pulsatur conscientia per doctrinam.

Et ita cadens in faciem, adorabit Deum, pronuncians quod verè Deus in vobis sit. Sicut Nabuchodonosor adoravit Daniele: Verè Deus vester ipse est Deus, postquam somnium quod oblitus fuerat, & interpretationem ejus audisset.

Quid ergo est fratres? Quid ergo est faciendum, vel quid definiemus esse tenendum.

Cum convenitis unusquisque vestrum psalmum habet, doctrinam habet. Hoc est, intelligit psalmum.

Apocalypsim habet, linguam habet, interpretationem habet. Revelationem aliquam mysteriorum, quod intelligitur revelatio.

Omnia ad edificationem fiant. Nihil sit in vobis quod non vos alterutrum adificet.

Sive lingua quis loquitur secundum duos: aut ut multum tres, & per partes, & unus interpretetur. Hoc est vicissim prophetantes dicant, & unus paulatim interpretetur.

Si autem non fuerit interpretes. taceat in Ecclesia: sibi autem loquatur & Deo. Sua conscientia, & Dei teneat eum gratiam hanc habere.

Propheta autem duo aut tres dicant, & ceteri didicent. Quod si aliis revelatum fuerit sedenti, prior taceat. Potestis enim omnes per singulos prophetare: ut omnes discant, & omnes exhortentur. Non stantibus, sed Prophetis sedentibus.

Et spiritus Prophetarum Prophetis subiectus est. Non enim est dissensionis Deus, sed pacis. Sive gratia spiritus alteri prophetae consentit, ut alterutrum sibi cedant: sive spiritum humilitatis, & charitatis debent habere Prophetae. Quia Deus qui in ipsis est, non est Deus dissensionis, neque superbiae. Item hoc ait: quia in quo est spiritus prophetiae, ipse aliis Prophetis per societatem gratiae subiectus est: in qua non amulatur alterum prophetare, cum ei fuerit revelatum.

Sicut & in omnibus Ecclesiis sanctorum doceo. Sic est ubique, ne novi aliquid me vobis imperare putetis.

Mulieres in Ecclesia taceant. Non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse: sicut & lex dicit. Quia contra ordinem est naturae vel legis, ut in conventu virorum feminae loquantur. Quaeritur ergo quomodo alibi dicat, mulieres docere prudentiam, & castitatem debere. Sed hoc in sexu suo: sed & hic designat locum, ubi taceant: alibi eis loqui permittit, sicut & lex dicit.

Si quid autem volunt discere. Quia & vir prius factus est, & Sara Dominum vocabat Abraham.

Domini viros suos interrogent. Turpe est enim mulieri loqui in Ecclesia. Ne videretur eas etiam discere vetuisse, domi illas hoc quid publice non decebat, facere debere praecipit.

An à vobis verbum Dei processit: aut in vos solos pervenit? Nunquid doctrina Christi, aut ex vobis est, aut apud vos remansit. De scientia similiter est dicendum.

Si quis videtur propheta esse, aut spiritualis: cognoscat quae scribo vobis: quia Domini sunt mandata. Si quis autem ignorat, ignorabitur. Hoc probatis verum Prophetam, si ista cognoverit Domini mandata esse quae dico: si quis autem ignorat haec, ignorabitur & à nobis, & à Domino dicente eis, qui se in ejus nomine prophetasse dicebant, nescio vos.

Itaque fratres emulamini prophetare: & loqui linguis nolite prohibere. Illud sectamini, hoc prohibere nolite.

Omnia autem honestè & secundum ordinem fiant in vobis. Nihil perverso ordine, aut per contentionem vel inanem gloriam faciatis.

Caput XV.

NOTUM autem vobis facio, fratres, Evangelium quod praedicavi vobis. Incipit causa resurrectionis. Inter cetera, quidam Corinthiorum etiam resurrectionem carnis ausi fuerant ex veteris scientiae praesumptione negare: qui hic ab Apostolo arguuntur.

Quod & accepistis. Ne illi hoc non credidisse viderentur: vel omnes creditum respuisse.

In quo statis: per quod & salvamini. In cuius doctrina

statis, & per quod salutem speratis: & in praesenti de divinis infirmitatibus saepe salvamini.

Qua ratione praedicaverim vobis. Tota ratio praedicationis nostrae haec est, ut resurrectionem credatis: hoc est enim primum omnium qui Christo deserviunt: alioquin superfluum omnis labor est orationum juniorumque, quem in hac vita patimini, cum vobis hic prospera vel adversa cum infidelibus esse communia videantur: sicut & ipsi solent pagani proponere: quid ab illis amplius habemus: & verum est: si horum laborum praemium in vita alia non habemus, peiores illis sumus: quia illi vel in praesenti voluptatum & luxuriae consolationem habere videntur.

Si tenetis: nisi frustra credidistis. Si fidei vestrae & laboris praemium non speratis, superflua haec credidistis.

Tradidi enim vobis in primis. In primordio, sive maxime.

Quod & accepi. Vel à lege, vel à prioribus, sive per revelationem Christi.

Quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris, secundum scripturas: & quia sepultus est. Posset quidem Apostolis praedicationibus, & multa virtutum signa facientibus haberi fides, esse ipsum Christum quem evangelizant: sed ut majore beatus Apostolus autoritate firmaret hunc esse Christum Salvatorem mundi, quem Moyses & Prophetae annuntiaverunt: ideo secundum scripturas praedictum esse commemorat: sicut inter cetera Isaias Propheta dicit: Sicut ovis ad occisionem ducitur, & quasi agnus coram tondente se obmutescit. Item infra idem Propheta: Et dabit impius pro sepultura, & divitem pro morte sua. Similiter Osee Propheta, tertia die resurrectionem Christi futuram annunciat, dicens: Vivificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos, & vivemus in conspectu ejus.

Et quia resurrexit tertia die, secundum scripturas. Sicut Osee dicit: Vivificabit nos in biduo, & die tertia resurgemus.

Et quia visus est Cephe. Quod in Evangelio dicitur: Apparuit Simoni.

Et post hoc undecim. Iterum Petro, & reliquis decem.

Deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul: ex quibus multi manent usque adhuc: quidam autem dormierunt. Vides quia in Evangelio non omnes scriptae sunt visiones, nisi quae sufficerent ad fidem. Hic autem, quoniam de Apostolis dixerat, etiam hoc addidit: ne Apostoli tanquam intimi ejus, putarentur esse mentiti. Et ut major fides multitudini testimonii haberetur: etiam multi vivere dicuntur qui possint interrogati dicere quae viderunt.

Deinde visus est Jacobo. Jacobo scorsum apparuit.

Deinde Apostolis omnibus. Sive iterum, sive Apostolis quos extra duodecim ad praedicandum misit.

Novissime autem omnium. Ne putarent eum audita potius quam visa narrare.

Tanquam abortivo. De cuius vita desperatum est.

Visus est & mihi. In via scilicet, vel in templo.

Ego enim sum minimus Apostolorum. Minimus tempore, non labore.

Qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei. Fili peccasti: ne adicias iterum, sed & de pristinis deprecare. Unde & per Isaiam Dominus dicit: Ego sum qui deleo iniquitates tuas: & non memorabor, tu autem memorare. Melius est enim dimissa recordari peccata, quam detenta oblivisci.

Gratia autem Dei sum, id quod sum: & gratia ejus in me vacua non fuit. Non fuit sine fructu, sicut ille qui talentum Domini defodit in terram.

Sed abundantius illis omnibus laboravi. Quia illis diutius.

Non ego autem, sed gratia Dei mecum. Non ex me, sed gratia Dei: nec se sine gratia dicit in Evangelio laborasse, ne contra illud quod superius dixerat sibi aliquid dari videretur: nec gratiam sine se, ut liberum servaret arbitrium.

Sive enim ego, sive illi: sic praedicavimus, & sic credidistis. Unde igitur & nos sic praedicavimus, & vos similiter credidistis: quia Christus idcirco surrexit primus, ut viam resurrectionis aperiret: hoc illis commemorat, ut illi quod consequens est negare non possint.

Si autem Christus praedicatur quod resurrexit à mortuis.